

**FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN**

Februar 2023

**Rigsrevisionens notat om
beretning om**

brugergevinster ved jernbaneinvesteringer

Vedrører:**Statsrevisorernes beretning nr. 5/2022 om bruger-gevinster ved jernbaneinvesteringer**

Transportministerens redegørelse af 10. januar 2023

31. januar 2023

RN 704/23

1. Rigsrevisionen gennemgår i dette notat de initiativer, som transportministeren har iværksat og vil iværksætte som følge af Statsrevisorernes bemærkninger og beretningens konklusioner. Dette sker med henblik på at vurdere, om Transportministeriets initiativer adresserer den kritik, der fremgår af Statsrevisorernes bemærkninger og Rigsrevisionens beretning. Beretningen handlede om, hvorvidt Transportministeriet har sat klare mål for brugergevinster ved jernbaneinvesteringer og har fulgt op på, om målene er indfriet.

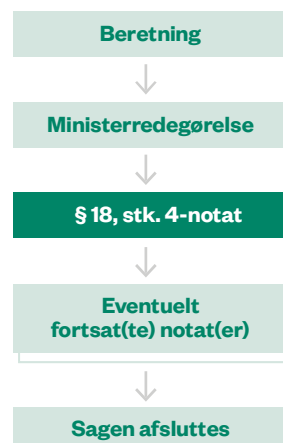
Konklusion

Transportministeren kvitterer for, at beretningen sætter fokus på en vigtig problemstilling. Ministeren oplyser, at det er yderst vigtigt, at de mange igangsatte investeringer i jernbanen kan mærkes af passagererne, så samfundet hurtigst muligt kan drage fordel heraf. Ministeren oplyser videre, at jernbanen i disse år undergår en omfattende modernisering i form af bl.a. udrulning af nye digitale signaler, elektrificering med køreledninger af hovedstrækningerne og indkøb af nye eltog. Når disse projekter er afsluttet, skulle det gerne have mærkbare effekter for passagererne. Det er i denne sammenhæng vigtigt at følge op på gevinsterne fra de afsluttede projekter for at opnå viden, der kan bruges fremadrettet.

Transportministeren oplyser, at Transportministeriet fremadrettet vil arbejde for en mere konsistent beskrivelse af gevinsterne ved konkrete projekter. Ministeren oplyser desuden om årsagerne til manglende indfrielse af brugergevinster for de enkelte afsluttede projekter, der indgik i beretningen. Rigsrevisionen vurderer, at disse dele af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Transportministeriets brug af ministeriets koncept for opfølgning på brugergevinster ved afsluttede projekter.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i november 2022 en beretning om brugergevinster ved jernbaneinvesteringer.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det utilfredsstillende, at Transportministeriets mål for brugergevinster i aktstykker, anlægslovforslag og finanslove for 14 udvalgte jernbaneprojekter ikke har været tilstrækkeligt klare, og at ministeriet ikke har fulgt op på, om målene er indfriet. Transportministeriet og Folketinget ved således ikke, om målene for brugergevinster er indfriet, og har dermed ikke viden, som kan bruges fremadrettet i nye investeringsprojekter.

4. Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

5. Bilag 1 viser Folketingets behandling af beretningen.

II. Gennemgang af ministerens redegørelse

Opstilling af mål for brugergevinster

6. Det fremgik af beretningen, at Transportministeriet ikke i tilstrækkelig grad havde fastsat klare mål for brugergevinster for 14 udvalgte projekter i aktstykker, anlægslove eller finanslove.

Statsrevisorerne bemærkede, at Transportministeriet ikke har opstillet kvantificerbare mål for ca. 2/3 af de oplyste brugergevinster, at de oplyste mål i flere tilfælde ikke er tydeligt tidsafgrænsede, og at målene ikke er så realistiske som muligt, fordi DSB ikke er blevet inddraget i arbejdet med at kvalitetssikre de forudsætninger, som er lagt til grund for de oplyste mål.

Det fremgik af beretningen, at Transportministeriet er enig i, at der tidligere kunne være sket en større inddragelse af DSB.

7. Transportministeren noterer sig kritikken af, at der ikke konsistent er opstillet kvantificerbare mål for brugergevinster ved anlægsprojekter på jernbanen i aktstykker, anlægslovforslag eller finanslove for de udvalgte projekter, og at DSB ifølge Rigsrevisionen ikke har været inddraget i tilstrækkelig grad til at kvalitetssikre forudsætninger, som er lagt til grund for de oplyste mål. Transportministeriet vil fremadrettet arbejde for en mere konsistent beskrivelse af gevinsterne ved konkrete projekter.

Transportministeren oplyser videre, at DSB – som det fremgik af beretningen – i løbet af den undersøgte periode er blevet inddraget i et væsentligt større omfang, når Bane Danmark eller Transportministeriet har udarbejdet analyser og beslutningsgrundlag. Eksempler herpå er, at DSB deltager i den såkaldte Trafikplangruppe, og at DSB blev inddraget i forbindelse med en række oplæg til køreplaner forud for forhandlingerne om "Infrastrukturplan 2035".

Trafikplangruppen

Trafikplangruppen blev nedsat af Transportministeriet i 2018 og har til formål at understøtte den nødvendige koordination mellem den planlagte infrastruktur og den planlagte togtrafik. Gruppen består af repræsentanter fra DSB, Bane Danmark, Trafikstyrelsen og Transportministeriets departement, som varetager formandskabet. Gruppen mødes i udgangspunkt månedligt.

8. Det er efter Rigsrevisionens opfattelse vigtigt, at beskrivelsen af brugergevinster medfører, at målene bliver så klare, at det er muligt at følge op på dem. Rigsrevisionen kan konstatere, at DSB i den undersøgte periode er blevet inddraget i et væsentligt større omfang, og finder det vigtigt, at DSB fremadrettet fortsat bliver inddraget. Rigsrevisionen finder på den baggrund transportministerens initiativ tilfredsstillende og vurderer, at denne del af sagen kan afsluttes.

Opfølgning på brugergevinster ved afsluttede projekter

9. Statsrevisorerne bemærkede, at Transportministeriet for 8 afsluttede projekter hverken har udarbejdet en status for, om målene for brugergevinster er blevet indfriet, eller søgt at afdække årsagerne til, at målene ikke er blevet indfriet.

10. Transportministeren noterer sig kritikken af, at der ikke er udarbejdet en status for eller søgt at afdække årsagerne til, at målene for brugergevinster ikke er indfriet. Ministeren oplyser, at Transportministeriet gennem sit løbende tilsyn med jernbanesektoren og dialogen med aktørerne i sektoren har et overblik over, hvorfor eventuelle brugergevinster ved et givent jernbaneprojekt ikke er opfyldt. Der er dog ikke lavet en samlet opsamling for hvert projekt.

Transportministeren oplyser videre, at Transportministeriet er enig i, at der kan være fordele ved at have et fast koncept for opfølgning på jernbaneprojekter, og har udarbejdet et koncept for opfølgning på afsluttede projekter. Opfølgningen er forankret i Trafikstyrelsen og vil give viden om effekter på brugergevinsterne af konkrete anlægsprojekter, som vil kunne bruges fremadrettet i nye projekter.

11. Rigsrevisionen vil følge Transportministeriets brug af konceptet for opfølgning på brugergevinster ved afsluttede projekter.

Indfrielse af mål for brugergevinster for de 8 afsluttede projekter

12. Statsrevisorerne bemærkede, at 7 ud af 8 afsluttede projekter ikke har indfriet alle mål for brugergevinster. De 8 projekter indeholder 24 mål for brugergevinster. 11 af de 24 mål, som fremgår af aktstykker, anlægslovsforslag eller finanslove, er ikke indfriet.

13. Transportministeren noterer sig kritikken af, at Rigsrevisionen har opgjort 11 ud af 24 mål for brugergevinster til ikke at være opfyldt. Ministeren oplyser videre om årsagerne til den manglende indfrielse af brugergevinsterne for de enkelte afsluttede projekter.

14. Rigsrevisionen kan konstatere, at Transportministeriet har gennemgået de 8 afsluttede projekter og har redegjort for årsager til, at 11 ud af 24 mål for brugergevinster ikke blev indfriet. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Birgitte Hansen

Bilag 1. Folketingets behandling af beretningen

Beretning (nr.) og dato for Stats- revisorernes mødebehandling	Ministerredegørelse	Behandlet i udvalg (SR/RR = teknisk gennemgang ved Statsrevisorerne og Rigsrevisionen)	Udvalgsspørgsmål (nr.)	Indkaldt til samråd (SR = Statsreviso- rerne har afholdt møde med mini- steren)	§ 20-spørgsmål
Brugergevinster ved jernbaneinvesteringer (nr. 5/2022) 14-11-2022	Transportministeren: 10-01-2023	Finansudvalget: 12-01-2023 Transportudvalget: 17-01-2023	Transportministeren: 13-01-2023 (47)		